

Pradavalo naj bi se še nadalje o kolobarjenju, o menjanju semena, o važnosti listja za življenje rastlin, nadalje kako naj se pripravlja, sestavlja in rabi umetni gnoj itd.

Na vsak način pa je potrebno, da se strogo loči polje, na katerem naj bi se otrokom kazali poiskusi, in pa ono, na katerem se kaj dokazuje.

Velik pogrešek pa bi bil, če bi se šolski vrti porabljali za poizkus, to pa zato, ker so uspehi v istih zmiraj zelo negotovi.

Vzeti se morajo le taki sadeži in rabiti le taki umetni gnoj, o katerem se ve, da je njegov vseh gotov; kdor bi drugače vavnal, bi vzbujal le dvom pri učencih.

Učenci se naj učijo razliko v sestavi tal, vpliv spodnjih plastij, hlevskega in pa umetnega gnoja; nadalje se naj poučujejo kolikega pomena je, ako se odbere pravo seme, pravo orodje, in kak razloček je med rabo slabega in dobrega orodja, opomnijo se naj tudi na koristne in škodljive žuželke in rastline ter na posamezne dobe razvoja kake rastline od nja kali pa do dozoritve. Polje za dokaze služi za to, da se otrokom pokaže, kako se rastline žive od rudninskih redilnih snovi, iz česa obstoji umetni gnoj in kako dobro vpliva i. t. d.

Učitelj naj nikakor ne zamudi pokazati ob koncu dokazovanj učencem ekonomske strani vprašanja s tem, da jim preračuni prednost, čisti dobiček izboljšane metode, recimo ravnanja s hlevskim gnojem in primerja istega z zgubo, ki jo povzroča nemarnost pri ravnanju z gnojem, ktera je našim kmetovalcem že prešla naravnost v kri.

Poljedelski pouk v ljudskih šolah bi brez praktičnih poizkusov ostal brez poveljnega uspeha. Isti namreč učenca posebno mikajo in ga vgloblje v teoretične dokaze njegovega učitelja.

Mlad razum zapopade kak nauk veliko lažje, ako se mu isti predloži v konkretni obliki, ne pa v abstraktni obliki ustnega pouka. Teoretična predavanja naj se spopolni s tem, da se kaže zmiraj na realna, vidna dejstva.

Naloga vseh vplivnih in treznomislih faktorjev in poljedelcev bi bila torej ta, delovati na to, da se vpelje poljedelski pouk tudi v ljudskih šolah. Predno pa se zgodi to, je potreba, da se že na učiteljskih pripravljajo bodoči učitelji za ta poklic. Poljedelstvo na učiteljskih pa bi lahko poučevalo učiteljstvo poljedelskih šol ali pa potovalni učitelji. Posebno sposobni bi bili za to slednjeimenovani, ker bi ti imeli potem v ljudskih učiteljih, ki so bili prej njih učenci, posebno zdatno podporo pri razširjanju poljedelske vede med ljudstvom. „Gospodarski glasnik.“

Iz deželne in državnega zbora.

Deželni zbor zaprt.

Dosegli so, kar so hoteli, namreč slovenski kmečki zastopniki, v deželnem zboru! In kaj so hoteli? Prepričati so hoteli vestno in pridno delo po-

slancev nemškega Štajerja, kojih želja je bila zares ljudstvu pomagati. Tako dolgo so bili slovenski kmečki poslanci pri svojem „delu“, toraj pri obstrukciji (zoperstavljanju), da so zabranili vso delo. Deželna zbornica se je namreč vsled obstrukcije teh poštenjakov morala zapreti! Edino pri lovski novici postavi niso obstruirali slovenski poslanci. In ta postava se je tudi sprejela. Kolike važnosti je ta postava za kmete in kmečke občine, pokazali smo na drugem mestu.

In še več takih in enakih važnih postav se bi bilo sklenilo, ako bi bilo slovenskim poslancem za resno delo! A nekaj še je vredno, da omenimo. Proti koncu obstrukcije jeli so se slovenski poslanci sramovati svojega počenjanja, začela jih je pečiti vest! A ne vseh slovenskih poslancev! Zanimivo je to, da so se od obstrukcije začeli najprvi vleči isti slovenski poslanci, ki niso dohtarji. Toraj že tem je bilo preveč!

Konečno so bili v ostri obstrukciji le dohtarji! No, sedaj pa kmet že veš, kam pes tacomoli, sedaj se ti vendar odprejo oči o obstrukciji sami, zakaj in komu na ljubo se je obstruiralo. Naposled je postala že tudi obstrukcija dohtarjev čisto mlačna in začeli so se z nemškimi poslanci pobotati. Izjavili so, da nehajo od obstrukcije, ako se predloži učenemu odseku deželnega odbora zopet ustanovitev slovenske viničarske šole na Spodnjem Štajerskem. Smešno zahtevanje, ko pa je, kako smo zadnjič dokazali na tem mestu že itak učni odsek deželnega odbora pritrdil, da se bode, ko bode potrebna tretja šola za gospodarstveni poduk na Štajerskem za to šolo skrbelo, seveda ne po željah prvaških, da bi bila ta šola nekako vzgojevališče političnih hujšakačev.

Državni zbor.

Kakor smo poročali, se je dne 17. t. m. odprla državna zbornica. Uboga Avstrija, zakaj v državni zbornici so se slišale zopet skoraj neverjetne reči. Nekteri poslanci so ostro napadali vlado, kako da je dovolila, da se je ustanovila v Innsbrucku, toraj v nemškem mestu, italijanska univerza, napadali so vlado, kako da se je moralo prigoditi, da se je pred očmi vlade zahrbtno umoril v Innsbrucku človek, kakor smo to zadnjič poročali. Pri tem je večina državne zbornice bila proti ministerskemu predsedniku Körberju. Iz napadov na njega se je sprevidelo, da so Körberjevi dnevi šteti in da mu ne bode nič več preostajalo, kakor ministerski prestol zapustiti. Napadala pa se je tudi avstrijska vladarska hiša in njeni udi. Teh napadov seveda ne moremo preobčiti, sploh pa so bili po našem mnenju pretirani in nikakor ne na mestu.

Vojska med Rusi in Japonci.

Port Artur.

Nasproti Port Arturja leži kitajsko mesto Tšifu. To mesto je takorekoč fabrika vseh laži, ki se pošiljajo glede Port Arturja med svet. V tem mestu bivajo namreč agenti velikih bors, kateri razpošiljajo

med svet zdaj Rusom in zopet potem Japoncem ugodna poročila o bitkah pred Port Arturjem. Uradnih, toraj verjetnih poročil imamo, jako malo. Iz teh poročil se sprevidi, da Rusi ne bodejo mogli delj časa trdnjave braniti, kakor k večjemu do konca prihodnjega meseca, čeprav še se Japonci niso polastili nobene večjeutrdbे Port Arturja z naskokom. Zgubili so do sedaj pri teh poskusih najmanje 50 tisoč svojih ljudi. Dobili pa bodejo trdnjavo v roke, ker so konečno junaški branitelji Port Arturja seveda tudi ljudje, kojih zmoglosti imajo meje. V Port Arturju vladajo — in temu se ni čuditi — prav žalostne razmere. Mesto je enako razvalinam. Ves živč je skoraj že porabljen. Čeprav se tu in tam posreči, da se vtihotapi v mesto kaka kitajska ladja z živčjem, seveda to ne bode obvarovalo posadke, pred njeno najhujšo nezgodo, namreč pred gladom. Pred par dnevi se je pripeljala ruska torpedovka izpred Port Arturja v Tšifu. Kakor se poroča, je imela s seboj pismo, s katerim prosi general Stössel, junaški poveljnik Port Arturja, od vlade v Petersburgu navodila, kar mu je storiti, ali bi se naj udal, ali bi naj branil trdnjavo še nadalje. Kakor se poroča, zapustilo je luko pred Port Arturjem še več ruskih ladij, ker baje ne stražijo pred luko vse japonske ladje. Te se baje pripravljajo na boj z baltiskim brodomjem.

V Mandžuriji

se približujeta sovražnika vedno bolj eden drugemu. Ravno, ko to pišemo, pričel se je najbrž že odločilen boj. Rusi so začeli napadati Japonce, toda vsi napadi so bili do sedaj odbiti. Japonci pa ne zasledujejo sovražnika, ker nočejo svojih utrdb zapustiti. V prihodnjih dneh že bode najbrž javil brzoglav, da se bije tam na daljnem vztoku odločilna bitka pri Mukdenu. Kdor bode zmagal, to se seveda ne more znati, gotovo pa bode moralo umreti v kratkem strašansko veliko Rusov in Japoncev na bojišču v Mandžuriji.

Slika iz boja.

Kakor se poroča iz bojev pred Port Arturjem padla je dne 15. t. m. pred obzidjem ogromna množica Japoncev in Rusov, tako, da so bili vsi jarki pred utrdbo napolnjeni z mrtvimi. Kar naenkrat pridrvi cela tolpa iztrdanih kitajskih psov iz Port Arturja in začne še topla trupla mrtvih vojakov na grozoviti način razmesariti. Prestrašeni od tega groznega prizora nehali so japonski in ruski vojaki streljati na en drugega in so, ne meneč se za medsebojni boj hiteli braniti mrtvih tovarišev. Še le, ko so postreljali in ubili večino psov, začel se je iz nova boj med vojniki, ki pa tokrat ni trajal dolgo in tudi ni bil tako ljut, kakor pred strašanskim, gori opisanim prizorom.

Spodnještajerske novice.

Umrl je dne 5. t. m. gospodar Franc Podgoršek, posestnik in gostilničar v Laškem Trgu. Mož je bil vrl naprednjak in v obče spoštovan poštenjak od pet

do glave, radi tega tudi jako priljubljen in čislán. Naj v miru počiva!

Umrla je dne 12. t. m. pri Sv. Petru pri Celju mati deželnega poslanca in veleposestnika g. J. Lenko, gospa Ana Lenko, v visoki starosti. Pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudi, se je vršil dne 15. t. m. Blaga pokojnica, katera je sicer na tihoma podpirala kaj rada siromake, naj v miru počiva!

Ljutomerska nemška šola vedno bolj napreduje. Toliko učencev, kakor jih ima v tem šolskem letu še dosedaj ni imela. Najhujše hujskarije proti temu zavodu od strani prvaških in klerikalnih tepcev so bile brez uspeha. V zadnjem času se je šola morala za eno učno sobo povekšati. Šola obiskuje tudi mnogo slovenskih otrokov. Dobro tako! Slovensko ljudstvo, uči se družega deželnega jezika, saj vidiš, da ga znajo tvoji prvaki tudi prav izvrstno, čeprav branijo tebi ta jezik. Bog daj, da bi še dobili drugi kraji na Spodnjem Štajerskem nemške šole, da potem ne bi bilo treba pošiljati slovenskim kmetom svoje dece v tuje kraje, v katerih naj bi se naučila drugega deželnega jezika!

Samomor vpricho žandarja. Neki Maks Znidaršič, star 19 let, doma iz Krajskega, ki je bil komi potem agent, se je klatil v zadnjih mescih brez službe po Štajerskem, Hrvaškem in Kranjskem. Med tem časom je živel od tatvin in goljufij. V Mozirju in v Ljubno je celo ulomil. Seveda so ga žandarmi in policaji pridno zasledovali in iskali. Dne 12. t. m. nazzanila je v Mozirju neka natakara tamošnjim žandarmom, da se klati nek mladi mož po Mozirju, o katerem ona misli, da je najbrž Znidaršič. Žandarmski vodja Kosar ga je šel takoj iskat. Ko ga je našel mu je naročil, da bi šel z njim. Znidaršič (bil je namreč zares on) pa potegne bliskoma iz žepa revolver in se ustrelil v glavo. Bil je takoj mrtev. Pri njem so našli njegov krstni list, njegovo domovnico in več pisem z njegovim naslovom, potem novo srebrno uro, novo težko zlato verižico, tri zlate prstane in staro usnjato možnjo. Te zadnje reči bile so pred kratkim pri ulomu v Ljubnem ukradene. Posestnik Janolšek je spoznal v mrtvem istega človeka, kateri mu je pred kratkim ukradel 180 kron.

Iz pred porotnega sodišča. Pred porotnim sodiščem v Mariboru imel se je dne 14. t. m. zagovarjati neki Florijan Saban, doma iz Sladke gore v mariborskem okraju. Saban, kateri je bil že petkrat kaznovan radi hudodelstva tatvine, je bil obdolžen posilstva, ropa, hudodelstva poneverjenja in poskušene hudodelstva tatvine. Saban je napadel neko žensko, katera je gnala iz ptujskega sejma kravo proti domu. Saban je hotel to žensko posiliti. Ker se mu ni posrečilo, prisilil jo je, da mu je morala dati ves denar, kar ga je imela pri sebi. Nadalje je obdolžen Saban, da je poneveril 140 kron denarja, kateri denar je dobil za izročene mu 4 teleta. Ravno tako se mu je dokazalo, da se je vtihotapil v stanovanje svojega nekdanjega gospodarja J. R. v Rottenbergu. Sabana so spoznali porotniki kot krivega in sodnija